

2. Styring, kontroll og innovasjon

Høsten 2012 raste det en debatt i riksmidlene hvor Riksrevisjonen, som Stortingets kontrollorgan, ble beskyldt for å detaljkontrollere forvaltningen. Departementene mente Riksrevisjonen bidro til en frykttkultur som førte til mindre innovasjon i forvaltningen. Parallelt har det vært en generell debatt om de nye styringssystemene i offentlig sektor, New Public Management, og hvordan disse praktiseres på en detaljstyrende måte. Systemet som skulle lede til styring i stort – mens lokal ledelse fikk styre i smått og definere hvordan oppgavene skulle utføres – synes å virke motsatt. Uheldig detaljstyring ble påpekt innenfor de fleste sektorer, fra politiet til kultursektoren. Detaljstyring og derav følgende ansvarsfraskrivelse var dessuten ett av de problemene som ble identifisert i forbindelse med evalueringen av politiets innsats den 22. juli.

Motsetningen mellom kontroll og innovasjon kan plasseres i en større debatt om hvordan kvalitet i forvaltningen skal måles. Francis Fukuyama tar nå til orde for at målet på kvalitet bør være kompetanse og autonomi snarere enn resultater, som i praksis er vanskelig å måle (se Fukuyamas kommentarartikkel i Governance 2013). Hans innlegg styrker profesjonenes stilling som over lengre tid har vært under press av den økonomiske rasjonaliteten (managerial control) og New Public Management – eller økonomismens og forretningslivets inntrengning i forvaltning og foreningsliv, som andre har kalt dette. Dette er synsmåter som har vært fremmet i organisasjons- og ledelsesfaget også tidligere, for eksempel av Henry Mintzberg i en artikkel i Harvard Business Review (i 1996).

I denne sesjonen ønsker vi å gå til kjernen av denne debatten og få fram empiriske eksempler på hvordan ekstern kontroll gjennom revisjoner, granskninger og evalueringer, samt hvordan intern styring og kontroll gjennom systemer som MRS, Lean, BPR, TQM, egevalueringer osv., kan fremme eller hemme innovasjon og læring i virksomheter. Samtidig vil vi bidra i debatten om hvordan og hvorfor kontroll kan være viktig for andre forhold, som god styring (governance), ansvarsutkreving (accountability), forebygging av korrupsjon osv.

Sesjonen gir dermed rom både for innovasjonsforskere og forskere på statlige styringssystemer og kontroll, til å engasjere seg i en dagsaktuell og viktig debatt.

Arbeidsform og publisering

Det inviteres til papersesjon(er).

Utvalgte papers vil kunne inngå i en spesialutgave av Nordiske Organisasjonsstudier i 2014, som skal redigeres av sesjonslederne. Det kan også være aktuelt å inkludere papers i en norsk antologi om styring/kontroll og ansattes læring, som redigeres av bl.a. Reichborn-Kjennerud.

Ansvarlige: Kristin Reichborn-Kjennerud, UiB og Signy Irene Vabo, HiOA

Kontakt: signy.vabo@hioa.no